

Kronika Dnia

HOLLAND
DAILY
CHRONICLE

Rok I. Polski Obóz Wojskowy "Dössel" w Peckelsheim, 24.XI.1945.

Nr. 203.

DOKOLA BOMBY. "Federacja uczonych atomowych" w USA przesłała na ręce prez. Trumana uchwałę, żądając zwolnienia konferencji ameryk.-brytyjsko-sowieckiej celem zapobieżenia wyścigowi zbrojeni atomowych i umiędzynarodowienia energii atomowej. Dyrektor badań atomowych w stanie New Mexico, dr Robert Oppenheim, stwierdził, że w przyszłości bomby atomowe będą być może razy tańsze niż obecnie. Inny uczonej atomowy, dr Arthur Compton z Ohio tego oswiadczył, że dziesiąta część ludności kraju tak wielkiego, jak U.S.A., może być zniszczona w ciągu jednej nocy bombardowaniem atomowym. = Dr. Gunther Hillmann, dyr. Kaiser-Wilhelm Institut w Berlinie, uważa, że Rosjanie mogą dojść do własnej bomby atomowej w ciągu 2 lat. Pracują przy udziale niemieckich uczonych, którym płacono po 32 funty tygodniowo, oraz na sprzęcie niemieckim, zabranym również ze strefy amerykańskiej, a im zajęli ją Amerykanie. = "The People" pisze: Gynik mógłby powiedzieć: Rosjanie rzucą bombę atomową na Londyn, by pokazać Amerykanom, że oni też ją mają. = Ten sam dziennik donosi: Niemcy w Madrycie chwalią się, że plany Hitlera odnośnie bomby atomowej, obliczone na sierpień 1945, zrealizowano w laboratoriach Faikangi. Hiszpania ma bardzo bogate złoża uranu w prowincjach Kastylija, Asturia i Kastylija. Uczelni niemieckie pracują pod nazwiskami hiszpańskimi. Kieruje dr Poul Müller, do r. 1944 naczelny konstruktor Norddeutsche Flugmot.-Werke w Berlinie, skąd z większą częścią sztabu fachowców przeniósł się do laboratorium koło Pamplony.

SOVIETY I O SOVIETACH. Z mowy Kalina do delegatów chłopskich (kilka zdań podaliśmy niedawno) przytocza "Daily Sketch" następujący dalszy cytat: "Kultura niemiecka jest powierzchowna, drobnowieszczona, pusta. Nie przypominała mi na chwilę, że nasz kraj jest jedynym socjalistycznym państwem świata... Swego czasu przemawiałem na zebraniu wieśniaków pod Łozanem. Nagle wyskoczyła jakaś kobieta i zawołała: "Ty macie buty, ale gdzie są nasze buty?" Miałem dobre buty, ale kobieta też była dobrze ubrana. Powiedziałem: "Czy chcecie, by prezydent i przedstawiciel najwyższej władzy stał przed wami w postojach z worka?" Wszyscy przyznali mi słusność i nazwali mnie głupia. Powiedziałem jeszcze: "Szefi wy macie złe buty, nikt tego nie zauważy, a gdybym ja miał złe, co by powiedziano?" I ludzie to zrozumieli. = "DOWOJE WREMIJA" (art. Aleksioja Sokolowa) pisze: "Bomba atomowa stała się sygnałem dla reakcjonistów całego świata. Rozpoczęli oni agitację na rzecz nowej krucjaty przeciw Związkowi Radzieckiemu i starają się wykorzystać każdą trudność, by prowokacyjnie twierdzić, że wojna między mocarstwami anglosaskimi o Związek Radziecki jest nieunikniona. Sowiecka opinia publiczna bacznie śledzi tendencje polityczne, krystalizujące się za granicą. Notujemy uważnie prowokacyjne wezwania do nowej wojny, tudzież zamiar połączenia polityki siły i przyspieszonych zbrojeń z nieszczerym dążeniem do współpracy." W tym podwójnym obliczu można znaleźć przyczyny takich zjawisk, jak próby utrzymania potencjału wojskowego Niemiec i Japonii, popieranie zbankrutowanych klik reakcyjnych na Bałkanach i plany utworzenia bloku zachodniego. = "The People": Rosja ma manie prześladowczą na tym punkcie, że W. Brytania i USA prowadzą politykę siły, że W. Brytania organizuje blok zachodni, by osaczyć Rosję, wstrzymać jej dalszą ekspansję ideologiczną, że Stany Zjedn. są zdecydowane trzymać Rosję z dala od spraw Dalekiego Wschodu. Zdaniem Moskwy zachodnie demokracje nie chcą dopuścić do posiadania przez Rosję żadnego ciepłego portu o znaczeniu strategicznym, bo to byłoby niebezpieczne dla istnienia demokracji. Zdaniem Moskwy kapitalistyczne sfery USA i W. Brytanii postanowiły wykorzystać energię atomową do izolowania Rosji, a równocześnie u siebie przez dalszy wyścig naukowy rozwijać na energię atomową olbrzymią potęgę przemysłową. Rosja właśnie odmową wydania jej tajemnicy energii atomowej tłumaczy swe postępowanie w Europie wschodniej. Oczyścić atmosferę może wyłożenie kart przez obie strony. W. Brytania jest

gotowa to uczynić. Bardziej skomplikowane jest stanowisko USA. W tym sercu kapitalizmu ogromne znaczenie mają wielki business, oraz głośny i wpływowy katolicyzm, a ich nienawiść do komunizmu. Między Stanami Zjedn. i Sowietami W. Brytania ma najbardziej niewygodną pozycję geograficzną i gospodarczą. Nie ma ani przestrzeni do manewrów, ani takich środków, jak USA i Sowiety. Nie mniej bez W. Brytanii, ani bez Stanów Zjedn. i Sowietów pokój światowy jest niemożliwy. Konferencja waszyngtońska była próbą stworzenia jednolitej = "DZIENNIK POLSKI" donosi korespondenci prasy brytyjskiej rejestrują silnie nastroje Niemców, którzy zapowiadają nową wojnę i obiecują, że znajdzie się w niej po jednej stronie z Brytyjczykami. Jedną z tych korespondentów wyróżnia bez ogródek, że Brytyjczycy w Niemczech najłatwiej mogą porozumieć się z Niemcami. Lord Bertrand Russell daje wyraźne do zrozumienia w swym artykule ("Manchester Guardian" z 7.VI.), że Polska jako satelita, znajdzie się po stronie Rosji przeciw sojusznikowi anglosaskiemu.

S. RAWY TOLSKIE. "SVENSKA DAGBLADET" przytoczył napisany przed 80 laty wiersz poety szwedzkiego (pochodzenia chorwackiego) Snoilsky'ego: "...Istotny ciężar polski przygniata czołom i świadome winy serca naszych czasów". - MERKSIŁAS, miasto belgijskie, oswobodzone przez polską 1. dywizję panc., ofiarowało jej proporzec i adres dziękczynny, wypisany na pergaminie z r. 1622. Burmistrz powiedział: "Życzeniem naszym jest, aby ten pergamin i proporzec szły wszędzie tam, dokąd idzie Dywizja, i aby jak najprędzej doszły do polski wolnej, a tam by zaczęły i rozszerzyły na cały naród polski przypieczetowaną krwią naszą wzajemną przyjaźń". - KSIEŻNA ATHOL, przemawiając w Glasgowie do Szkotów - Polaków, oświadczyła: Każda szkocka żona wie, że Polakowi, który był lojalny wobec rządu polskiego w Londynie, trudno nawet myśleć o powrocie obecnie do kraju. Czuję się głęboko zawstydzona, gdy słyszę, jak Szkoci pytają, czemu tak wielu Polaków tu jeszcze siedzi. Jest to niewiarygodna niegościnnosc wobec ludzi, którzy walczyli i cierpieli przez całą wojnę na wszystkich frontach. Spodziewam się, że wielu Polaków przyjmie obywatelstwo brytyjskie i także skorzysta z sugestji De Gaulle'a, iż 2 miliony Polaków będzie mogło zamieszkać dom we Francji. Będą także gośćmi w Ild. Ameryce; o ile sytuacja w Polsce nie zmieni się. - "POLSKA WALCZACA" po przejściu w ręce prywatne zmniejszyła objętość i nakład z 20 tys. na 4.600 - z powodu redukcji przydatku papieru. "The Bulletin" dodaje: Równocześnie prawie nieograniczona ilość papieru przydziela się polskim publikacjom, propagującym bezwzględny powrót do polski. - UCHODŹCA Z KRAJU ("wybitny działacz polityczny, który w połowie października wyniósł się z Warszawy) podał "Dziennikowi" m. i. Urząd Bezpieczeństwa z Radkiewiczem na czele prowadzą bardzo skrupulatną rejestrację wszystkich, których stanowiska polityczne nie jest zgodna z dyrektywami PPR. Nie ma w Polsce człowieka, którego NKWD nie rozszyfrowałoby po pewnym czasie. Każdy rozsądny Polak zdaje sobie sprawę z tego, że w momencie zaostrzenia się sytuacji międzynarodowej nie skorzysta Rosja Sowiecka, rosyjskie władze bezpieczeństwa w Polsce, poparte agentami polskimi, mogą dokonać nowej nocy św. Bartłomiejskiej i zlikwidować wszystkich, myślących po polsku. Podobną rolę przeprowadzi Rosja na ziemiach polskich, gdy się dowiedzi, że mocarstwa zachodnie nie są w stanie ingerować w sprawy wewnętrzne polski. ...Kraj stanowi dziś jedną wielką pustynię. Nikt nie chce pracować. Wszyscy uważają stan obecny za przejściowy. Wierzą w wojnę i dlatego uważają, że konstruktynia pracy nie ma żadnego sensu. Są wyjątki, że ładność nie wprawia nawet okien do rozbitych domów - W KATOWICACH stracono wczoraj na saler 3 terrorystów, 1 na 15 lat więzienia, reszta na 1-10 lat. - W ZAMOŚCIE w/g R. Warszawa ujawniła się grupa AK pod d-ctwem "Ryszard". Ujawniła się 3 plutony (420 ludzi), oddając broń maszynową i amunicję. - W ZAGORSKU pod Moskwą nastąpiło uroczyste zakończenie kursu jes. rosyjskiego dla naczelników Polaków. W Moskwie odbywa się kurs służby więziennej dla Polaków. W Odessie kształcą się kadry polskich lotników morskich, w Leningradzie - kurs dla polskich załóg łodzi podwodnych. W akademii im. Frunzego oddano 30 miejsc dla wyższych oficerów polskich. Z 10 tys. tomów, ofiarowanych przez ZSRR bibliotekom polskim, 1.200 tomów - to Historia WL (5), 700 tomów - krótki życiorys Lenina, 500 tomów - Wielka Encyklopedia ZSRR, 350 tomów - "Lolitrabota w Krasnej Armii w wojennej wroci" z 1944. W październiku IMT wyprodukował 165

milj. papierosów, z czego 80 milj. pobrala armia sowiecka. Produkcja na 1-stopniu wzrosła, bo zapotrzebowanie sowieckie wzrosło na 150 milj. miesięcznie (z "Dziennika"). - R. COLUMBIA podaje z korespondencji Hill z Łodzi, że w Łodzi brakuje wszystkiego, czego trzeba do życia. Nawet żywności, znajdującej się w Łodzi, nie można należącej rocznie z powodu braku środków transportowych. Nawet w rejonach rolniczych brakuje chleba. Tona opalu w Warszawie kosztuje tyle, ile wynosi miesięczny zarobek. Gdy w Warszawie rodzaje tkanin w sklepie braci Jabłkowskich pierwszy transport obuwia i fil. neli, tani wybił szaby i wciągnął do sklepa. Obecnie przydziała się materiały potrzebującym w miastach ich pracy.

LOWA MIN. BEVIN. W Izbie Gmin wygłosił wczoraj min. Bevin 100-minutową mowę. Nawiązując do poglądów b. min. Edena o konieczności realizacji pojęcia suwerenności, min. wystąpił z koncepcją utworzenia światowego parlamentu, wybieranego bezpośrednio przez ludzi, opartego o międzynarodowe policje i światowe prawo. Nigdy nie byłoby wojen, gdyby można wszystkie fakty, poprzedzające je, wyłożyć przeciętnemu obywatelowi. Obywatel jest wrogiem wojen. Minister popierał zawsze idee federacji, przy której miejsce suwerenności państw zastępuje suwerenność wyższego rzędu. Sprawa światowego parlamentu nie jest wnioskiem rządu bryt., lecz idea, co do której jest on gotów dyskutować i współpracować z każdym. Na razie należy trzymać się ONZ, z której w drodze ewolucji mógłby wyjść ów parlament, czuwający nad pokojem świata. Jeśli któreś z państw ma obawy co do zamiarów w Brytanii, niech je otwarcie wyłoży. Gdyby wszystkie wielkie mocarstwa jasno wysunęły swe żądania terytorialne, można by w drodze dyskusji uzgodnić sprawę bez i uniknąć podejrzeń. Tylko przez otwartość można uniknąć nieporozumień. W Brytanii nie potrzebuje lękać się publicznej dyskusji nad żadnym ze swych czynów i zamiarów. Na bezpodstawne podejrzania w sprawie bloku zachodniego nie ma dy. Muszę starać się o dalszą rozbudowę przyjaźni z najbliższymi sąsiadami. Min. wyraził gorące zadowolenie z powodu zazegnania kryzysu we Francji, która będzie my przyjaźni. Minister podał szczegóły planu przesiedlenia Niemców, opracowanego przez Radę Kontroli. Odnosnie Grecji - sytuacja gospodarcza uległa tam pogorszeniu. W Brytanii nie miesza się do spraw w Grecji, którzy sami muszą rozwiązać ich archaizm, gdy nastąpi tam spokój, którego niestety nie ma. Emigracja grecka powiększa trudności w kraju. Min. zwrócił się do króla greckiego, by użył swego wpływu do przywrócenia Grecji dobrego bytu. Odnosnie Persji min. wstrzymał się od oświadczeń wobec t. czących się w tej chwili rokowań persko-sowieckich. Odnosnie I o l o k a: Widzę znaki, że mimo wszystkich trudności niepodległość Łolki dochodzi energicznie do swych praw w oparciu (w/g innej audycji w ściślejszej przyjaźni) o Rosję. Zwracam się do Izby o cierpliwość. Nie chciałbym przez żadne oświadczenie utrudnić pracę przywódców polskich. Wiem, że państwo policyjne, jakim jest wschodnia Europa, ma duże trudności. Co do tego, co przeszedł naród polski, po zmasakrowaniu milionów ludzi, nie można oczekiwać, by w jednej chwili przyszedł do siebie. Nie wszystko jest tam zadawalniające. I w Irlandii nie wszystko jest w porządku. Gdyby 2 armie przeszły przez W. Brytanie, jak przez Łolską, Czechosłowację i inne państwa, wykazałibysmy równie wiele preżności. Najcięższym ciosem dla Łolki jest utrata przywódców politycznych. Nie chciałbym zgnieść rośliny, która się wyłania. Chciałbym widzieć Łolską jako niepodległą, wielką i przyjazny naród. Dalej min. mówił o repatriacji żołnierzy polskich z Anglii i Włoch, podając szereg cyfr. Z Włoch nastąpi repatriacja w najbliższym czasie. Skomplikowane dyskusje opóźniły tę sprawę. Dla Łolaków w Anglii brak czasu. Kolejne są zajęte przewozem repatriantów polskich, dotąd wróciło ich 110 tys. ze strefy bryt. W przyszłym miesiącu żegluga będzie osiągalna. Żołnierze polscy chcieliby wiedzieć przed decyzją, jakie warunki będą im w kraju zapewnione. Stopniowo otrzymujemy co do tego informacje i mam nadzieję, że więcej Łolaków zgłosi się do powrotu. Nikt jednak nie będzie zmuszany. Następnie min. Noel Baker podał, że Trybunał polityczny zgodzić z porozumieniem będzie pod kontrolą międzynarodową. Wizja układu w Montreux jest konieczna, co nie oznacza oddania Ciesniń. W sobotę zbiera się w Londynie komisja przygotowująca ONZ.

NIEMCY. W NORYMBERDZIE odbywało się wczoraj dalsze odczytywanie dokumentów

przez prokuratorów amerykańskich sprawę odroczone do poniedziałku, by umożliwić obrońce zaznajomienie się z niektórymi dokumentami. Z zapisków b. min. Fricka wynika, że przy wielkiej czystce partyjnej północne Niemcy podlegały Himmlerowi, połudn. Göringowi. Zginęło wielu niewinnych, jak gen. Schaeicher i Strasser. W/g notatek Japena, Hindenburg ostrzegł w testamencie, by nie oddawać władzy jednostce, i zalecał monarchię. Hitler tuż po objęciu władzy zgadzał się na wprowadzenie monarchii, gdy tylko przywrócony będzie parlament. Frick współpracował przy organizacji obozów koncentracyjnych. Z notatek Bormanna i Rosenberga wynika, że w r. 1941 Hitler rozkazał zniszczyć Moskwę i Leningrad bez względu na ewent. propozycje kapitulacji. Baldur v. Schirach wpajał w młodzież zasadę, że wojna jest dobrą rzeczą. Schacht umożliwił odbudowę armii niem. Na 10 dni przed inwazją na Polskę Hitler w rozmowie z Niem. głównym dowódczym oświadczył, że wyszłe do Polski Totenkopfverbände, które wybija bez litości wszystkich polskiej rasy lub mówiących po polsku. O Chamberlainie mówił, że chętnie kopnąłby go w brzuch w obecności fotografa Chamberlaina i Daladier - to "mizerne robaki", za tchórzliwe, by osmieleć się zaatakować Niemcy. Głównym wrogiem jest Anglia, która pokona się przez blokadę. Anglicy są twardzi, kochają przygody, mają odwagę rasy nordyckiej. W CEŁOŚCICYCACH aresztowano gen. v. Kuschena, k-ty Warszawy w latach 1940-1941. = R. WARSZAWA atakuje czynniki bryt. i amer. za oszczędzanie niem. potencjału przemysłowego, oraz za popieranie separatyzmu Nadrenii. = W STREFIE BRYT. w ciągu 36 godzin znaleziono drugiego trupa żołnierza bryt., a to koło Kolonii z oznakami śmierci gwałtownej. Pierwszy wypadek zdarzył się koło Binden (?) w Westfalii. W Hamburgu wybuchł wczoraj wielki pożar, zagrażając działalności portowej. W strefie bryt. przeprowadzono wczoraj wielką operację za nielegalnym handlem. Skonfiskowano 400 ton żywności, aresztowano 800 osób.

R O Z N O S Y W JAPONII nie odszukano dotąd 7 tys. jeńców sojuszniczych. = W INDIACH rozruchy objęły Madras i Bombaj. W Kalkucie z powodu strajku brak wody i transportu. = W USA strajkują robotnicy Gen. Motors w 12 stanach. Od dziś zniesiono wszelkie ograniczenia w spożyciu prócz cukru. = PARLAMENT FRANCUSKI jednogłośnie zatwierdził program rządu De Gaulle'a. Przewiduje on natychmiastowe upaństwowienie kredytów i energii elektrycznej, później ubezpieczeń, reformę administracji i sądownictwa, nowe zasady obrony narodowej, w polityce zagr. nie bloki, lecz współpracę międzynarodową w obrębie ONZ. = W WŁOSZECH krytyka rządowy zastrzyk się. Soc. dem. wypowiedziało się przeciw premierowi. K-ty chrześc. demokr. za koalicyja 6 stronnic. co po wystąpieniu liberałów stało się niemożliwe. Liberali zarzucają premierowi metody dyktatorskie. = UNRSR w/g dyr. Lehmana nie posiada k-ty. W Brytanii wpłaciła swój udział, USA jeszcze nie przyznały dodatkowego wkładu. = W GBROJI nowy rząd zapowiedział wybory najpóźniej do marca. Damaskios podtrzymuje swą rezygnację. Rząd nawiazuje stosunki dypl. z Sowietami. Mac Neill przed opuszczeniem Aten apelował do narodu greckiego przez radio o poparcie nowego rządu. = IMREDEY skazany został na śmierć przez powieszenie. = R. BEOGRAD podaje: Wybory w Jugosławii śledziło 40 zagr. dziennikarzy. Przyznają oni zgodnie, że wybory były absolutnie demokratyczne. = DO IN. IRLANDII przybyła grupa marynarzy sowieckich celem przejęcia niem. łodzi podwodnych, przyznanych Związkowi Radzieckiemu. = W IED. SZWECJI 2.700 uchodźców z państw bałtyckich rozpoczęło głodówkę przeciw decyzji rządu szwedzkiego, postanawiającej ich przymusową repatriację. Uchodźcy zwrócili się do króla Gustawa z apelem o ratunek w imię ideałów ludzkości.

OGŁOSZENIE. Administracji można zamówić zbiorowo "Kalendarz Mięsokościwy na rok 1946." Cena egz. 0,80 mk. Ze względu na ograniczony nakład wykazy z pieniędzmi należy nabywać jak najszybciej. Równocześnie Administracja wyjaśnia, że prosząc o pomoc przy nabyciu wagi do ważenia druków, nie proszą o pieniądze do tej ceży, lecz o wskazanie, gdzie taką wagę można nabyć, wzgl. o sposobu doliczenia w nabyciu.

THIS MATTER IS ONLY FOR MEMBERS OF POLISH MILITARY CAMPS.